

Elektronikus Fizetési Szolgáltatók Szövetsége (EFISZ)

Megyeszékhely-szintű városi felmérés az elektronikus fizetésről a COVID-19 világjárvány alatt

Országos reprezentatív véleménykutatás a magyar lakosság elektronikus fizetéssel kapcsolatos ismereteiről, preferenciáiról és igényeiről

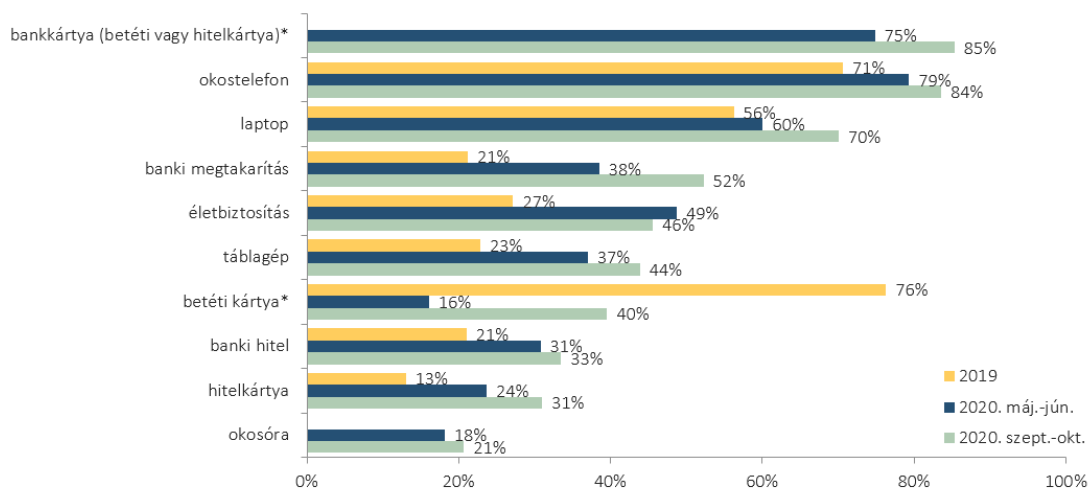
Az Elektronikus Fizetési Szolgáltatók Szövetsége (EFISZ) tagjai közreműködésével újabb országos reprezentatív közvélemény-kutatást készítettett a hazai elektronikus fizetés helyzetéről: a Szövetség ezúttal megyeszékhely-szintű városi felmérés keretében mérte fel a magyar lakosság elektronikus fizetéssel kapcsolatos ismereteit, preferenciáit és igényeit a koronavírus okozta megváltozott helyzetben.

Az országos reprezentatív mintavételre a megyeszékhelyeken élő 18 év feletti magyar lakosság körében, 1.000 fő megkérdezésével, úgynevezett CATI – telefonos megkérdezés – módszerrel került sor 2020. szeptember-október hónapokban (a 2019. júniusi EFISZ kutatás során 2.000 fő személyes megkérdezésével, táblagépes módszerrel, a 18 év feletti magyar lakosság körében került lebonyolításra a reprezentatív mintavétel, míg a 2020. májusi-júniusi EFISZ kutatás során a vírushelyzetre tekintettel a korábbi mintavételi eljárás módosítása okán a 18 év feletti magyar lakosság körében, 1.000 fő megkérdezésével, telefonos megkérdezéssel folyt a kutatás, ezt követte ezen őszi vizsgálat is.)

A kutatások során az EFISZ elsősorban a hazai lakosság elektronikus fizetéssel kapcsolatos tájékozottságára és szükségleteire volt kíváncsi, valamint arra, hogy elektronikus fizetéskor a lakosság milyen tényezőket részesít előnyben a pandémia okozta rendkívüli helyzetben.

A közvélemény-kutatás egyik fontos eredményeként kiemelendő, hogy a járványügyi helyzet kialakulásával népszerűbbé váltak az elektronikus fizetési lehetőségek. A további terjedést segíthetik elő a biztonságosabb, egyszerűbb rendszerek. A megkérdezettek ötöde intenzívebb tájékoztatást is megjelölt a gyakoribb igénybevétel feltételül.

Okostelefon és internet használat a magyar háztartásokban

Kérdés: Van-e az Önök háztartásában...

Bázis: Teljes minta (N=1000), a „van” válaszok aránya; *a betéti kártya 2019-ben bankkártyaként szerepelt. A jelentős eltérés miatt képzett változóval ismét kiszámoltuk az arányt a lehetőségekhez mérten (a változót a hitelkártya, betéti kártya, illetve a bankkártyás használat alapján képeztük).

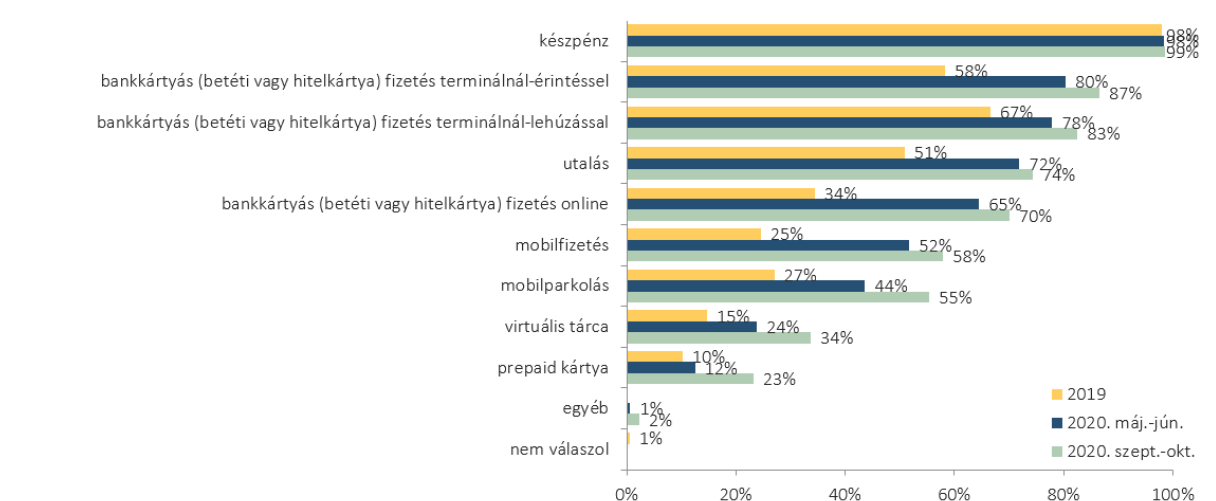
A kutatás eredményeiből kitűnik, hogy a hazai lakosság körében nőtt azok aránya, akik rendelkeznek olyan infokommunikációs eszközzel – elsősorban bankkártyával (betéti vagy hitelkártyával), okostelefonnal, illetve lappal –, amely alkalmas **készpénzmentes fizetési megoldás** igénybevételére.

Az **internethasználatra vonatkozó szokások** felmérése során kiderült, hogy a 2019. évi júniusi, illetve a 2020-as május-júniusi EFISZ kutatáshoz képest, a 2020-as szeptemberi-októberi felmérésnél – 68%-ról, 78%-ra, majd 87%-ra – nőtt azok aránya, akik otthonukban rendelkeznek műholdas vagy vezeték nélküli internet előfizetéssel. Ugyancsak nőtt azok száma, akik a hordozható info- és telekommunikációs eszközeiket részesítik előnyben internetezésre, azaz mobiltelefont, laptopot, notebookot vagy tabletet használnak erre a célra.

A válaszadók 75%-a nyilatkozott úgy, hogy napi szinten internetezik, mely tevékenységgel átlagosan napi 4 órát tölt (a 2019. évben a felmérés szerint átlagosan 3 óra volt a napi internetezés ideje), elsősorban az alábbi célokkal: kapcsolattartás (pl. közösségi média használata), hírek olvasása, egyéb (pl. film, zene, információ szerzése), bankolás és pénzügyek, vásárlás és megrendelés, közigazgatási-, és egyéb szolgáltatói ügyek intézése.

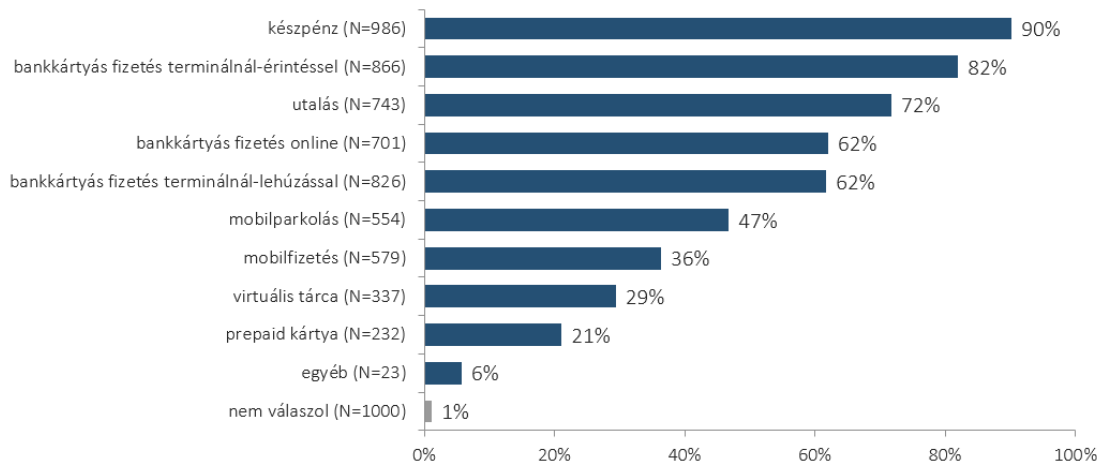
A megkérdezettek 98%-a rendelkezik mobiltelefonnal (a 2019. évi kutatás szerint a válaszadók 89%-a rendelkezett saját használatú mobiltelefonnal, míg a 2020. nyári felmérés szerint a válaszadók 99%-a rendelkezett mobiltelefonnal), 61%-uk rendelkezik mobilinternet előfizetéssel. A mobiltelefonnal végzett tevékenységek tekintetében, a válaszadók leginkább közösségi oldalakat látogatnak, e-maileznek, és applikációkat használnak, kevésbé vesznek igénybe azon keresztül banki szolgáltatásokat vagy vásárolnak mobiltelefonon keresztül.

Milyen fizetési megoldásokat ismer és használ a hazai lakosság?

Kérdés: Az alábbiak közül mely fizetési módokat ismeri?

Bázis: Teljes minta (N=1000)

Kérdés: Az alábbiak közül mely fizetési megoldásokat használja? Kérem, minden fizetési helyzetre gondoljon, legyen szó akár vásárlásról, törlesztésről, magánszemélyek közötti fizetésről, csekkbefizetésről stb.!

Bázis: Akik ismerik az adott fizetési módot

A 2019-es és a 2020-as kutatások eredményeit tekintve látható, hogy a **kézpénz maradt a legismertebb és a mindennapokban leginkább használt** fizetési eszköz. Ugyanakkor a válaszadók körében nőtt a különböző **kézpénzkímélő fizetési megoldásokat** ismerők aránya. Használatukat tekintve ezek közül a legnépszerűbb: **a bankkártyás fizetés terminálnál - érintéssel, átutalás, bankkártyás fizetés online és terminálnál - lehúzással**. A legkevésbé ismert elektronikus fizetési megoldások 2020-ban is a prepaid kártya és a virtuális tárca, azonban a nagyvárosokban élők között már legalább minden negyedik megkérdezett számára ismerősek ezek a technológiák. A **mobilparkolást és mobilfizetést** ismerők, illetve használók arányszámát tekintve számottevő növekedés figyelhető meg.

Az egyes fizetési megoldások használata tekintetében az alábbi összesítő táblázat készült a megkérdezettek visszajelzései alapján:

	(online) vásárlás	szállásfoglalás	utazás/nyaralás	egészségügyi ellátás	törlesztés	közüzemi szolgáltatás	hivatalos ügyintézés	telekommunikációs szolgáltatás	magánszemélyek közötti fizetés	egyéb
Kézpénz (N=889)	63%	11%	24%	27%	10%	32%	22%	21%	43%	16%
Bankkártyás fizetés terminálnál-lehúzással (N=510)	68%	24%	30%	25%	10%	24%	25%	18%	6%	8%
Bankkártyás fizetés terminálnál-érintéssel (N=710)	70%	27%	35%	31%	12%	27%	29%	22%	8%	13%
Bankkártyás fizetés online (N=435)	74%	36%	28%	15%	17%	40%	20%	31%	7%	7%
Virtuális tárca (N=99)	64%	13%	15%	4%	2%	11%	5%	16%	11%	10%
Utalás (N=533)	30%	24%	20%	7%	21%	52%	21%	29%	26%	8%
Prepaid kártya (N=49)*	52%	3%	4%		4%	6%	1%	6%	4%	13%
Mobilfizetés (N=211)	50%	10%	17%	7%	6%	18%	8%	16%	6%	18%

Kérdés: Milyen helyzetben szokta Ön a/az .... fizetési megoldást használni?

Bázis: Akik használják az adott fizetési módot, ***alacsony elemszám!**

Elektronikus fizetési lehetőségek/technológiák ismerete kapcsán kimutatásra került, hogy a válaszadók ötöde ismeri és használja is a QR-kód, illetve a biometrikus azonosítás lehetőségét, míg az NFC technológiát a többség nem ismeri.

A megkérdezetteknek az elektronikus fizetési megoldások lakhelyen történő használatáról alkotott képe azt mutatja, hogy a legelterjedtebb a bankkártyás fizetés terminálnál – érintéssel (68%), amelyet szorosan követ a bankkártyás fizetés terminálnál – lehúzással (61%), míg a virtuális tárcát és a prepaid kártyát jellemző fizetési megoldásként csak a megkérdezettek 17%-a és 13%-a jelölte meg.

Figyelemre méltó adat továbbá, hogy a családi körben elterjedt elektronikus fizetési megoldások esetében a válaszadók több, mint egyharmada nyilatkozott úgy, hogy a bankkártyás fizetést terminálnál akár érintéssel, akár lehúzással minden családtag használja, miközben a virtuális tárca vagy prepaid kártya használata egyáltalán nem jellemző a családokban.

A legolcsóbb fizetési eszköznek továbbra is a készpénz tekinthető, míg a legköltségesebb fizetési módnak az utalás bizonyult az azt használók körében a vélemények értékelése alapján. Mindazonáltal az elektronikus fizetési lehetőségek tekintetében a bankkártyás fizetés terminálnál érintéssel, vagy lehúzással magasan vezet, a válaszadók több mint kétharmada szívesen használja, de a mobilparkolást vagy a mobilfizetést használók 60%-áról is elmondható ugyanez.

Az egyes fizetési megoldások jellemzői - összesítő táblázat

	gyors	biztonságos	kényelmes	korszerű	egyszerű	nyomon követhető	alacsony költségű	mindegyik	egyik sem
Bankkártyás fizetés terminálnál-lehúzással (N=510)	39%	32%	35%	29%	35%	34%	21%	43%	1%
Bankkártyás fizetés terminálnál-érintéssel (N=710)	41%	26%	33%	29%	30%	28%	17%	52%	0%
Bankkártyás fizetés online (N=435)	36%	22%	34%	29%	27%	31%	18%	46%	2%
Virtuális tárca (N=99)	27%	28%	28%	28%	26%	25%	14%	49%	
Utalás (N=533)	45%	44%	42%	34%	35%	41%	12%	34%	2%
Prepaid kártya (N=49)*	39%	36%	39%	28%	35%	30%	18%	37%	1%
Mobilfizetés (N=211)	34%	20%	31%	29%	24%	22%	6%	53%	1%
Mobilparkolás (N=259)	46%	34%	46%	37%	34%	33%	6%	38%	2%

Kérdés: Az alábbi tulajdonságok közül Ön szerint mely/melyek jellemzőek az egyes, Ön által használt elektronikus fizetési megoldásra?

Bázis: Akik használják az adott fizetési módot, *alacsony elemszám!

Az elektronikus, készpénzkímélő fizetési megoldások jellemzése alkalmával a válaszadók a leginkább gyorsnak, kényelmesnek és korszerűnek a mobilparkolást tartják, legbiztonságosnak az utalást, melynek további előnye az egyszerűsége és a nyomon követhetősége. A terminálnál bankkártyával történő lehúzásos fizetés szintén egyszerű, illetve a legalacsonyabb költségű a megadott válaszok alapján, az egyszerűség a prepaid kártyák jellemzésekor is megjelent.

A kutatás vizsgálta az elektronikus fizetések mellőzésének okát: azon megkérdezettek közül, akik nem használják az elektronikus fizetési megoldásokat, 53% megszokásból fizet készpénzzel. Illetve az ezen fizetési módok biztonságával kapcsolatos félelem még mindig magas, hiszen a megkérdezettek közel harmada nem tartja biztonságosnak. Említésre méltó továbbá azok száma, akik félnek az adataik ellopásától (14%), a magas költségektől (11%),

vagy a bonyolult használatától (11 %). Alacsonyabb százalékban ugyan (6 %), de a használatra vonatkozó információhiány szintén megjelölésre került.

Fenti válaszok mentén érthető, hogy a **gyakoribb igénybevétel a biztonságosabb és egyszerűbb rendszerek használatával nőne**, de a válaszadók ötödének van igénye a széleskörű tájékoztatásra is, illetve a szigorúbb szabályozásra és ellenőrzésre.

A készpénzhez kapcsolódó költségek közül a legismertebb a **készpénzfelvétel költsége**, illetve, ha **ellopják**, de a **készpénztartás** és az **elveszett kamat** is megjelent a válaszokban.

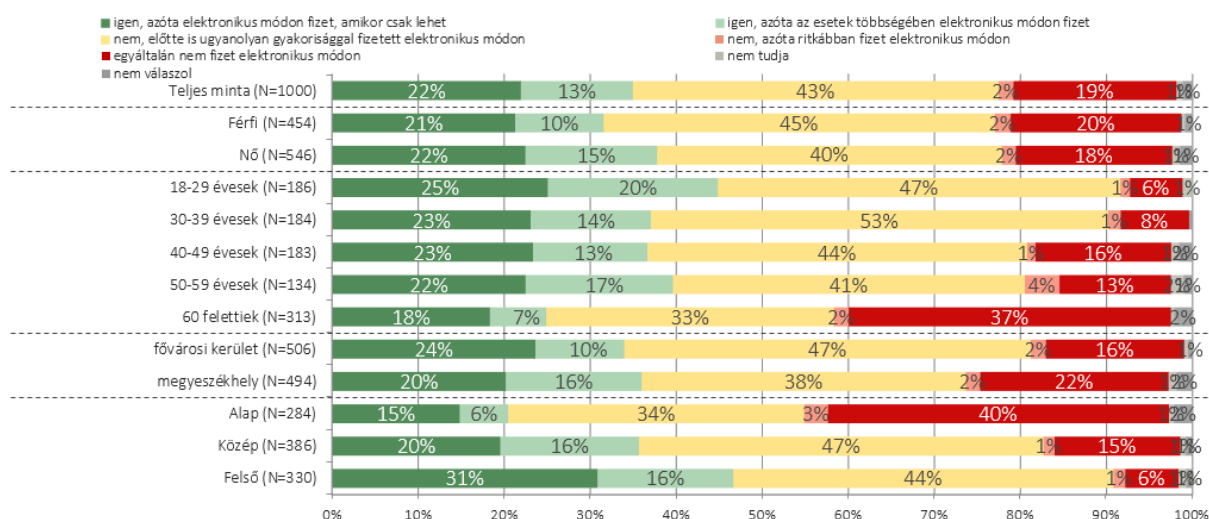
Az elektronikus fizetési lehetőségekkel a lakosság a családban tapasztaltak által, illetve **a baráti körben** elterjedt szokásokat látva, hallva **ismerkedett meg** (48%), illetve 20% az online világból tájékozódott, míg 19% pénzügyi szakember segítségét vette igénybe, a közösségi vagy a hagyományos médiából (televízió, rádió, nyomtatott sajtó) történő ismeretszerzést 10% vagy annál kevesebb válaszadó jelölte meg. Azonban az új ismeretek szerzésére ugyan továbbra is a családi és baráti kapcsolatok adnak teret (39%), az online térben való utánanézés (34%), vagy a közösségi médiából történő információszerzés (20%) is meglehetősen magas. **Illetve a pénzügyi tudás fejlesztése is leginkább a családtagok segítségével történik** (38%), elektronikus elérhető szakmai anyagok, videók segítségével 29%, ismerős segítségével 25% fejleszt.

A család szerepe a pénzügyi tudatosságra való nevelésben is szembetűnő, mert a válaszadók óvodáskorban vagy általános iskolás korban tartják érdemesnek elkezdni ennek elsajátítását, amikor a gyermek elsődleges mintája a szülő vagy a testvérek.

Az iskolai osztályzatok analógiájára a megkérdezettek hozták a hármas feletti átlagot a pénzügyi tudatosságuk értékelésekor.

A **pénzügyi tudás fejlesztésének** igénye elsősorban a **befektetések** (27%), a **takarékoskodás/megtakarítások** (23%) és az **új digitális pénzügyi szolgáltatások** (20%) témákban jelenik meg. **Illetve, itt is elsősorban a család** (38%) és ismerős (25%) által kíván szert tenni a tudásra a válaszadó, azonban az elektronikus elérhető szakmai anyagokból és videókból történő ismeretszerzést is számontartja.

Az elektronikus fizetés preferálása a jelenlegi helyzetben

Kérdés: A járványügyi helyzetben gyakrabban fizet Ön elektronikus módon a készpénz használatát elkerülendő?

Bázis: Teljes minta (N=1000)

A válaszadók 73%-a **igénybe veszi a saját bankja által nyújtott szolgáltatásokat** az elektronikus fizetések terén, de közel 40%-a **a saját telekommunikációs szolgáltatója szolgáltatását**, és majd egyharmada **a saját közüzemi szolgáltatójának szolgáltatását** is használja.

A bankok netbank szolgáltatásai közül a legelterjedtebb az átutalás és az egyenleg megtekintése, melyeket a megkérdezettek több, mint fele használ. A mobilbank funkciók használata szintén ezen a két területen a legelterjedtebb, azonban csak a megkérdezettek harmada használja. A netbank és mobilbank felületekre átlagosan havonta megközelítőleg 6-8 alkalommal lépnek be a használók.

A válaszadók ötödének van mobilfizetési alkalmazás a telefonján; az alkalmazás a 18-29 év közötti, fővárosi kerületekben élő válaszadók körében a legelterjedtebb.

A megkérdezettek számára fontos az elektronikus fizetési szolgáltatások színvonalának javítása minden, a kérdőívben felsorolt területen. Az előző év sorrendjét módosította a pandémia, mely szerint jelenleg **az egészségügy, az oktatás és a hivatalos ügyintézés a leginkább fejlesztendő** három terület a válaszadók szerint.

Annak felmérésekor, hogy mely elektronikus fizetési szolgáltatások minőségének javításával a legelégedettebbek a felhasználók, az online vásárlást, a banki- és telekommunikációs szolgáltatásokat értékelték a legjobbra. A tömegközlekedés, az oktatás és az egészségügy az utolsó helyen végzett.

Az iskolai osztályzatok kategóriái szerint hármas átlag feletti **a tapasztalt digitális ügyfélmény** az egyes szolgáltatók által nyújtott elektronikus fizetési szolgáltatások tekintetében.

Fentieket összefoglalva elmondható, a háztartások többsége rendelkezik bankkártyával, okostelefonnal és lappal, illetve van az otthonokban internet előfizetés.

A mobiltelefonnal rendelkezők háromnegyede internetezik is a készülékén – azonban vásárolni vagy banki szolgáltatásokat igénybe venni a többségük nem szokott.

A készpénz után a legismertebb fizetési módok a bankkártyás fizetés terminálnál - érintéssel, illetve lehúzással, míg a legkevésbé ismert elektronikus fizetési megoldások 2020-ban is a prepaid kártya és a virtuális tárca, azonban a nagyvárosokban élők között már legalább minden negyedik megkérdezett számára ismerősek ezek a technológiák.

Az adott fizetési módot ismerők körében a készpénz a legelterjedtebb.

A készpénzes fizetések egyedül a magánszemélyek közötti tranzakciók között vezetnek, a többi vizsgált területen banki vagy elektronikus megoldások a leggyakoribbak. A készpénzes és a kártyás fizetés általános percepciója az olcsóság. A legkedveltebb fizetési mód az érintéses fizetés bankkártyával, míg legkevésbé szívesen készpénzzel fizetnek a megkérdezettek.

A felhasználók szerint az érintéses fizetés egyaránt gyors, biztonságos, kényelmes, korszerű, egyszerű, nyomon követhető, alacsony költségű, akárcsak a mobilfizetés.

A pénzügyi tudás legfőképpen a családból, barátoktól származik. A megkérdezettek közel kétharmada kívánja tudását bővíteni, amelynek elsődleges forrása a család.

A kérdezettek háromnegyede használja saját bankjának elektronikus fizetési szolgáltatását, de tízből négy megkérdezett telekommunikációs szolgáltatót, minden harmadik válaszadó közüzemi szolgáltató elektronikus rendszerét (is) igénybe veszi. A netbankot és a mobilbankot is főképpen az egyenleg lekérdezésére és az átutalások intézésére használják.

A járványügyi helyzet kialakulása elősegítette az elektronikus fizetések terjedését. A további terjedést segíthetik elő a biztonságosabb, egyszerűbb rendszerek a megfelelő tájékoztatás mellett.

Budapest, 2020.11.17.

Az Elektronikus Fizetési Szolgáltatók Szövetsége (EFISZ) weboldalain elhelyezett minden képi megjelenést, szöveget, letölthető dokumentumot, információt, egyéb tartalmat, ideértve azok elrendezését, megjelenési formáját is, szerzői jog védi. Hivatkozni rájuk, idézni belőlük csak a forrás pontos megjelölésével lehet. A weboldalakon található tartalmak egészének vagy valamely azonosítható részének bármilyen formában történő felhasználása – a személyes használatot meghaladó mértékben – kizárólag az EFISZ kifejezett, erre vonatkozó előzetes írásos engedélyével lehetséges.

.....